

ТАК ніхто не КОХАВ

4 820230 060041 >

Чоловік повернувся з полону, а дружина вже... подала на розлучення

с. 4 »

● ЛЮБОВ СИЛЬНІША ЗА ВІЙНУ!

ФОТО: з особистого архіву Івана та Тетяни РОЗУМАНІВ.

Ось так Іван Розуман допомагає дружині на кухні і нарізає овочі для салату.

«Мені наростили два хрящі трахеї, щоб я міг сказати «Так» у РАЦСі», – згадує Іван про день одруження із Тетяною у 2024 році.

Коли Іван після вибуху втратив руку і зір, просив, щоб Таня його покинула...

Справжнє кохання здатне витримати все. Це доводить подружжя ветерана війни Івана та медсестри Тетяни Розуманів

Про неймовірне кохання – на с. 8 »

Дружина, діти і внуки здійснили прижиттєву мрію Героя

● НЕЗАГОЙНА РАНА

«Коли я повернуся з війни, то ми всі – з дітьми, онуками – поїдемо в Карпати. Треба мандрувати!», – така мрія була в захисника-Героя Андрія Бубала з волинського села Дідичі, що на Ківерцівщині. На жаль, життя бійця обірвалося – у домовині привезли його на малу батьківщину.

дрія про нашу майбутню спільну поїздку, – каже дружина воїна Алла, – які почула від нього, коли він був уже на лікуванні в Запоріжжі (свічка його життя догоряла, хоч про це тоді й думки ні в кого не було). Тож торік влітку запропонував: «Діти, давайте на день народження батька поїдемо в Карпати». І 8-го серпня ми це зробили...

Алла Бубало: «Ця світлина зроблена під час фотосесії, яку організувала громадська організація «Об'єднання матерів і дружин захисників України у Волинській області».

ФОТО: з архіву Алли БУБАЛО.

Торік 8-го серпня, на день народження Андрія Бубала (йому було 657 років), його родина була в горах, де – ближче до Небес...

Історія невимовного болю – на с. 2 – 3 »

А от бажання чоловіка, батька, дідуся родина виконала. – Я не могла забути слів Ан-

Хвала і слава воїнам-Героям!

«На фронті – пекло...»

● З ГЛИБИНИ ДУШІ

Галина ПОТОПЛЯК, поетеса

На фронті – пекло. Так, на фронті пекло – Сказав Іван і під грудьми запекло. І ув очах – картина того бою. Хвала і слава воїну-Герою.

На передку. На підступах. В обози. На тій тяжкій під дронами дорозі – Звичайні хлопці і машини биті. Зимой холодно, спекотно в літі.

Пече, пече. І зверху й знизу палить. То гад повзе, то шершень в руку вжалить, То миші в норах падають зі стелі. І там нема ні ліжка, ні постелі.

На фронті – пекло. Фронт на всьому сході. Сидить Іван під тинном на колоді І згадує, не може він забути Останній бій із присмаком отрути.

В тому бою він втратив одну ногу. Як вижив – це відомо лише Богу. Як врятували, як протез зробили. І «білого білета» як вручили –

Це все його, а ще його дружини. Ще Хрест залізний, з мером дві світлини. Ще співчутливі погляди й байдужі. І ще батьки старенькі і недужі.

Усе відразу. Воїн-чоловік. Щоночі він зривається на крик. З посадки їде танк на його хату І він на нього кидає гранату.

І він воює навіть без ноги. Під Сумами, Херсоном – вороги. Під Запоріжжям хлопці-побратими У свої сорок всі стають старими.

На фронті – пекло. Ні кінця, ні краю. Сказав Іван: «Я всіх вас пам'ятаю: Данила, Влада, Святка з Полтави, З Охтирки Лисого і Битого з Сваляви...

Люди! Помоліться за усіх-усіх воїнів на передовій – вони тримають на своїх плечах Україну. І за тих, хто віддав своє життя чи здоров'я, бо, саме завдяки їм, ви зустрічаєте ранок і можете займатися будь-якими справами під відносно мирним небом, навіть читати цей випуск «Так ніхто не кохав»... Розпочинайте і закінчуйте день із молитви за наших Захисників! Боже, бережи воїнів України!

Дружина, діти і внуки здійснили прижиттєву мрію Героя

● НЕЗАГОЙНА РАНА

Закінчення. Початок – на с. 1

Катерина ЗУБЧУК

«МИ – НАЙПЕРША ПАРА, ЯКА ВІНЧАЛАСЯ У ВІДНОВЛЕНОМУ ХРАМІ ДІДИЧ, Й ЦЕ СПРИЙМАЛОСЯ ЯК ДОБРИЙ ЗНАК»

Вони народилися й вирости в одному селі. Знали одне одного з дитинства, юності, а от симпатія переросла в серйозні почуття вже тоді, як Андрій відслужив у армії.

– До його строкової служби й ще в Дідичівській восьмирічці вчилася, а він, закінчивши культосвітнє училище, уже був у нашому селі завклубом, бо ж на чотири роки старший від мене, – розповідає Алла В'ячеславівна. – В агітбригаді, яку він організував, брала участь, на танці ходила, тож бачилися. А як Андрій повернувся додому з армії, то я була старшокласницею. Тоді ми й почали зустрічатися. Після школи вступала в Луцьке педучилище, але не набрала потрібних балів. Оскільки ще в старших класах підробляла в конторі колгоспу, то в жнива пішла працювати секретаркою голови – сиділа на рації. У той рік ми з майбутнім чоловіком ще більше здружилися.

...Весілля в них було у вересні 1990 року. Повертаючись до того пам'ятного дня, жінка пригадує:

– 8 вересня ми зареєстрували шлюб. А 15-го взяли й церковний. І це

Музика була життям для Андрія Бубала.

У 39-ій зенітно-ракетній бригаді служив воїн-Герой.

таїнство звершилося вже в храмі нашого села, який за радянських часів багато літ був закритий для вірян – його приміщення довгий час використовувалося як склад. Ми – найперша пара, що вінчалася у відновленому храмі Дідич. І знаєте, я думала тоді, що це – добрий знак. Значить, довго проживемо в парі.

У них народилося двоє дітей – син і донька, які подарували їм три внуки – найдорожче багатство бабусі й дідуся. І те, що вінчалися першими у відновленому храмі, так було добрим знаком, бо в любові та взаємній турботі прийшли до срібного й перлинного весілля.

– Коли було наше перлинне весілля, – пригадує жінка, – діти зробили нам подарунок: купили туристичну поїздку на Закарпаття. А ми ж за тридцять років жодного разу разом із чоловіком нікуди не вибиралися! «Я

нікуди не поїду», – така була моя перша реакція, бо це ж – вересень, роботи – багато. Її в селі завжди вистачає. Але діти таки наполягли на своєму й хоч не точно на 30-річчя весілля, а трошки пізніше – у перші дні жовтня – ми поїхали на Закарпаття.

Це була їхня перша туристична мандрівка, коли вони побачили озеро Синевир, побували в Косино з його знаменитими термальними водами. Андрій, за словами жінки, все казав: «Боже, чому ми досі не були тут?!». Поверталися додому з незабутніми враженнями й думкою, що обов'язково ще відвідають цей куточок України – такої великої й такої різної. А виявилось, що це була їхня перша й остання поїздка – ось така, удвох...

«МУЗИКА БУЛА ЙОГО ЖИТТЯМ»

Ми спілкувалися з Аллою В'ячеславівною в її

Три онуки з любимим і люблячим дідусем.

затишній оселі, де вона тепер залишилася сама, оскільки діти зі своїми сім'ями живуть окремо. Жінка розповідала з великою вдячністю долі за те, що мала саме такого чоловіка:

– Андрій працював у клубі. Музика була його життям. Це той випадок, коли хобі стає улюбленою роботою. Ще до строкової служби він організував вокально-інструментальний ансамбль і тридцять років грав із ним по весіллях, тож його знали не лише на Волині, а й за межами області. Клуб у нас був старенький, але людей на танці приходило завжди багато. Жива музика приваблювала. Андрій інколи за потреби підміняв у школі вчителя музики, а коли той пішов на пенсію, то його взяли в штат (на цей час клуб у Дідичах був уже в аварійному стані). І Андрій, без педагогічної освіти, працював із дітьми, бо мав до них підхід. На Різдво, пригадую, ходив із хлопцями колядувати. В мене відео збереглося ще з цього дійства. Як захочу прогорнути сторінки минулого, коли Андрій був живий, то подивлюся. Чоловік навіть біля телевізора не засиджувався. Почне дивитися якийсь фільм і тут же каже: «Ой, я тільки час трачу!». Закривався в іншій кімнаті й відводив душу за музикою.

Ця любов до музики допомогла в непрості 1990-і роки їхній молодій сім'ї, де росло двоє дітей. Чоловік, як пригадувала жінка, завжди і в селі

Ставок дискотеку проводив – там був клуб хороший, але без апаратури. Й Андрій ішов пішки (кладкою через річку) зі своєю музикою.

– А мобільних телефонів тоді ми не мали, – пригадує Алла В'ячеславівна. – Діти сплять, а я від вікна до вікна ходжу й виглядаю, бо ж дискотека – допізна. Заспокоюся тоді, як дочекаюся. Як зараз пам'ятаю: прийде Андрій, принесе зароблені 9,50 чи 15 гривень. І все – копійками. Розсиплемо на килимі, порахуємо. При наших тодішніх зарплатах (чоловік у школі мав пів ставки – 37 гривень, а я в бібліотеці – чверть ставки – 19 гривень), то це вже – підмога до сімейного бюджету. А ще в нас, у Дідичах, був старший одинокий чоловік, який мав скрипку, що й здружило Андрія-баяніста з ним. Вони навіть організували троїсті музики й грали на Дні села. А ще той чоловік взуття шив. І – що ви думаєте – Андрій теж це ремесло освоїв. Купував шкіру, колодки й майстрував. Руки в нього були золоті – ще й до будівництва вдатні. Тепер дивлюся на все, що є на нашому обійсті, й ніби чую, як хтось із односельчан йде дорогою мимо нашої хати й каже: «О, Андрій знов щось буде». Наша сім'я, стаючи на ноги, не мала від кого чекати допомоги. І я вдячна Андрієві за те, що він завжди старався, аби я з дітьми ні в чому не мали нужди. Ми ще ж і хазяйство тримали. Після своєї основної роботи в школі, садочку, чоловік приходив додому й поле обробляв.

Тепер, коли діти виросли,

На 30-ліття шлюбу подружжя вперше побувало в горах.

коли, здавалося б, тільки пожити, потішитися онуками, Алла Бубало овдовіла. А життя, на жаль, – не кінострічка, яку можна прокрутити назад, щоб повернути дорогі миті. Жінка не випадково не раз згадувала їхню з чоловіком, першу і, як виявилось, останню, поїздку в Карпати.

«АНДРІЙ НЕ ЗАДУМУВАВСЯ – ЙТИ ЧИ НЕ ЙТИ БОРОНИТИ УКРАЇНУ»

Відчувалося, Аллі В'ячеславівні хотілося говорити більше про те, що було в їхньому щасливому подружньому житті до початку повномасштабного вторгнення росії. Згадувати все хороше, що подарувала їхньому подружжю доля, а не про той день, коли Андрій зібрав рюкзак й відправився на війну, яка їх назавжди розлучила. І все ж ми підійшли в розмові до цього:

– 24 лютого вранці ми пішли на роботу (я – в бібліотеку Олицького ліцею, де працювала, Андрій – у ліцей нашого села). Директорів по-викликали в селищну раду. «Чекайте на місцях», – таким було розпорядження. І ось мені зателефонував Андрій і сказав: «Мені староста дала повістку. Я збираю речі – в четвертій годині автобус забирає чоловіків». Тоді Андрій не задуму-

вався – йти чи не йти захищати Україну: раз вручили повістку, то він має стати в стрій захисників.

Спочатку Андрій Бубало служив у Володимирі – не в 14-у ОМБр потрапив, а в 39-у зенітно-ракетну бригаду. Оскільки на строковій службі був танкістом, то й тепер взяли його водієм-механіком-кранівником. Він якось розповідав дружині, як на це в першу мить зреагував: «Хлопці, я тридцять літ тому, навіть більше, в армії служив. Я то їздив, але ви мені покажіть, розкажіть що й до чого».

– А з 4-го квітня 2022 року Андрій був уже під Бахмутом, – пригадує Алла В'ячеславівна. – Він був водієм сімнадцятитонної машини, якою доправляв на позиції ракети. У листопаді їх на лаветах перевезли з-під Бахмута на Запоріжжя. В чоловіка були проблеми з підшлунковою – таблетки йому не раз передавала. А якось, зателефонувавши, почула, що йому геть погано. «Певно, скажу медику, щоб завіз у лікарню», – сказав. 8-го січня мав уже їхати, але того дня не обізвався – ні есемескою, ні дзвінком. Згодом дізналася, що якраз тоді в нього стався інфаркт (до того ж – не перший, перенесений у війну на ногах). Його завезли в Запорізьку обласну лікарню й зробили стентування. Про це він перш говорив тільки синові – не хотів, щоб я переживала. А мені вже через три – чотири дні подзвонив. «Не плач, все у мене добре!», – заспокоював. Ми хотіли їхати до нього – відмовив від такої затії: мовляв, у реанімацію все одно не пустять. А як воно було – тільки сам Бог знає. Його так і не змогли відключити від капельниць. Через декілька днів рід-

ним Андрія Бубала лікар сказав, що є такий укол, який може допомогти, і він, зазвичай, вводиться пацієнтам безкоштовно, «але зараз у нас нема грошей». А коштує цей укол 24 тисячі гривень. Дружина, діти зразу ж перерахували необхідні кошти. Ввели Андрієві цей укол. Він, за словами Алли В'ячеславівни, телефонував і говорив, що вже через декілька днів його переведуть із реанімації. Тобто, пішло на поправку.

– І голос у чоловіка був бадьорий, – розповідає жінка, – але інколи він сам розмову різко обривав. Не допоміг ні укол, ні ще одне стентування – від апаратури Андрія так і не змогли відключити. До всього ще й аневризма виявилася – серце розірвалося. Це сталося 5 лютого 2023-го. Коли чоловік потрапив у лікарню, то я цілий місяць майже не спала. А тої ночі так добре виспалася. Встала вранці, щось пораюся по господарству. І тут о 9:30 з якогось незнайомого номера дзвінок. Включаюся і чую ці страшні слова: «Ваш чоловік помер». Андрій усе брав близько до серця, був дуже відповідальним – не міг щось проігнорувати. Це його і з'їло...

ПРИЙШЛА НА МОГИЛУ ЧОЛОВІКА, А НА ПЛИТІ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕЖАТЬ ДВІ ЖОВТІ КУЛЬБАБКИ»

Жінка, пригадуючи їхні з чоловіком розмови в той останній місяць його життя, каже, що в нього було багато планів: «Як піду на пенсію, то буду перепілок вирощувати, – говорив він, – з онучками гулятиму». Але особливо

Аллі В'ячеславівні запам'яталося ось це:

– Одного разу чоловік сказав: «Давай, коли я повернуся з війни, то ми всі – з дітьми, онуками – поїдемо в Карпати. Треба мандрувати!». Коли його не стало, ці слова мене не відпускали. І торік я запропонувала: «Діти, давайте на батьків день народження поїдемо в Карпати. Він так хотів, щоб ми всі там побували».

І 8-го серпня, на день народження Андрія Бубала (йому було 65 років), його родина була в горах, де – ближче до Небес, з яких тепер чоловік, батько, дідусь дивиться на дорогих йому людей, вболіває за них.

– Думаю, він радий за нас, втішений, що його мрія здійснилася. Шкода, що без нього, – каже жінка й пригадує таке:

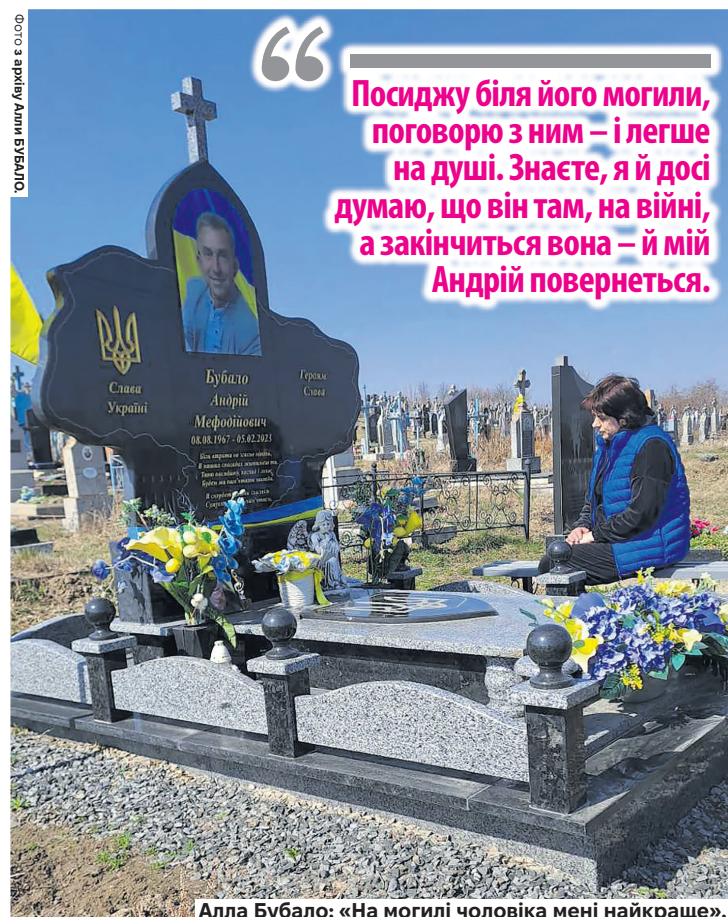
– Якось влітку я прийшла на могилу чоловіка, а на плиті пам'ятника лежать дві кульбабки. Здогадувалася, що це діти, його колишні учні, покляли. Бачу, як вони велосипедами їздять до нього – наша хата зовсім поряд із кладовищем.

А ще жінка сказала:

– У Дідичах живе дочка – до неї можу піти. Але мені найкраще біля мого чоловіка. Посиджу біля його могили, поговорю з ним – і легше на душі. Знаєте, я й досі думаю, що він там, на війні, а закінчиться вона – й мій Андрій повернеться. За рік, поки воював, я була без нього, то й тепер здається, що він – живий, просто розлука затягнулася. От тільки дзвінка нема й нема... А так хочеться, щоб зателефонував, щоб я знову почула його рідний голос!

Дружина воїна, якій летіти далі по життю з одним крилом.

Алла Бубало: «На могилі чоловіка мені найкраще».

«Жінка – це відображення чоловіка. Якщо любити її до безумства, вона стане його продовженням»
(Бред Пітт, 61 рік, американський кіноактор, лауреат премій «Оскар» та «Золотий глобус», «Еммі», БАФТА та інших).

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

Чому полковник так і не повісив на стіні це зворушливе родинне фото?

● НЕСПОДІВАНИЙ ПОВОРОТ

Фотографія, яку ви бачите, дуже відома. Та що там – знаменита! У 1974 році фотограф інформаційного агентства Associated Press Слава Ведер отримав за світліну престижну Пулітцерівську премію. На знімку – американський пілот Роберт Стерм, який повернувся додому з в'єтнамського полону, де провів п'ять з половиною років

Фото: Слава ВЕДЕР, Associated Press.

Сім'я зустрічає пілота з полону, де він тримався завдяки думкам про дітей і кохану жінку. Але в його кишені – лист від дружини про розлучення.

Олег ВИШНЯКОВ

Старша донька (15 років) біжить йому назустріч з розпростертими руками, далі – сини (14 і 12 років) і наймолодша, якій щойно виповнилося одинадцять. Ну і, звісно, дружина – висока, струнка, усміхнена. Але... три дні тому 39-річний чоловік-підполковник отримав від неї листа, в якому йшлося: все скінчено, розлучення.

«Я змінилася і на решті подорослішала. Боб, мені здається, в глибині душі ти сам розумієш, що в нас із тобою вже нічого не вийде. Життя занадто коротке. Я люблю тебе – ми всі тебе любимо,

1973-ий рік. Американські полонені у В'єтнамі готуються до відправки додому. Один із них – Роберт Стерм, який пізніше дослужиться до звання полковника.

Фото: Wikimedia Commons.

але ти ж пам'ятаєш, як нам було погано разом. Це не твоя провина, просто ми не підходимо одне одному...

Ми всі дуже пишаємося тобою. Я і діти щодня молилися за твоє повернення. Увесь дім – у твоїх фо-

тографіях і нагородах. Я зробила все, щоб діти не забули свого батька. Я дуже хотіла б зустрітися з тобою після повернення, але зрозумію, якщо ти відмовишся».

Це лише частина листа, яку цитували в газетах. Пілота звуть

Роберт Стерм, а його красиву дружину – Лоретта. Вона познайомилася з випускником льотної школи ще зовсім молодою і вийшла за нього заміж у 19. Кохали одне одного, сварилися – як усі. Четверо дітей, про розлучення не дума-

“ — Стерм з'ясував, що дружина почала зустрічатися з іншими чоловіками приблизно через рік після його полону.

ли. А потім почалася війна у В'єтнамі, і 27 жовтня 1967 року бомбардувальник, яким керував Роберт, було збито над Ханоем. Він катапультивався і потрапив у полон, де довелося несолодко. У якийсь момент офіцер важив менше ніж 50 кілограмів. Звільнили його лише 14 березня 1973 року, коли американці залишили В'єтнам.

І ось Роберт Стерм летить додому. По дорозі – зупинка на базі на Філіппінах, щоб

відпочити та пройти бюрократичні процедури. Там Боба й наздогнав прощальний лист від дружини. Це був для нього жорсткий удар.

У полоні він тримався завдяки думкам про дітей і кохану жінку. Можливо, між ними й були труднощі, але він вірив, що все ще можна виправити. Виявилося – ні.

Майже одразу після того, як було зроблено знамените фото, на якому – лише радість і жодного натяку на біль, почався процес розлучення. Він був довгим і важким.

Стерм з'ясував, що дружина почала зустрічатися з іншими чоловіками приблизно через рік після його полону. До його повернення вона вже отримала три (!) пропозиції руки й серця. Дітям вона нічого не казала.

Суд Боб програв. Дітей поділили порівну, бачилися всі разом на вихідних. Колишня дружина отримала будинок, машину, 300 доларів щомісячних аліментів і понад 40% військової пенсії підполковника.

Саме тому у своєму домі Роберт ніколи не повісив на стіну знамениту фотографію, де родина зустрічає його на військовій базі в Каліфорнії. Через Лоретту.

Що таке вік?

● ВІЧНІ ІСТИНИ

Ви думаєте, я щось про це знаю?

Аль ПАЧІНО, 85 років, легендарний американський кіно-і театральний актор, режисер та сценарист італійського походження

Вік – це тріснутий стовбур старого дерева, повз який ходили ще мої батьки. Це

скрип старого паркету, сусідські діти, які вчора бігали босоніж у дворі, а сьогодні вже вищі за мене на дві голови. Це новий смак кави, яку ти п'єш останні тридцять років, але тільки тепер відчув по-справжньому.

Дехто скаже, що вік – це зморшки чи сивина у волоссі. Та ні, то лише зовнішнє. Справжній вік – у голові й у серці. Вік – це коли прокидаєшся вранці і кажеш: «Дякую,

Боже, що я сьогодні відкрив очі, що мої ноги ходять, серце б'ється, суглоби ще гнуться, а вуха чують улюблену музику».

“ Дякую, Боже, що я сьогодні відкрив очі.

Вік – це коли ти усміхаєшся частіше, ніж дитина, яку балують батьки. Бо ти вже знаєш справжню ціну життя.

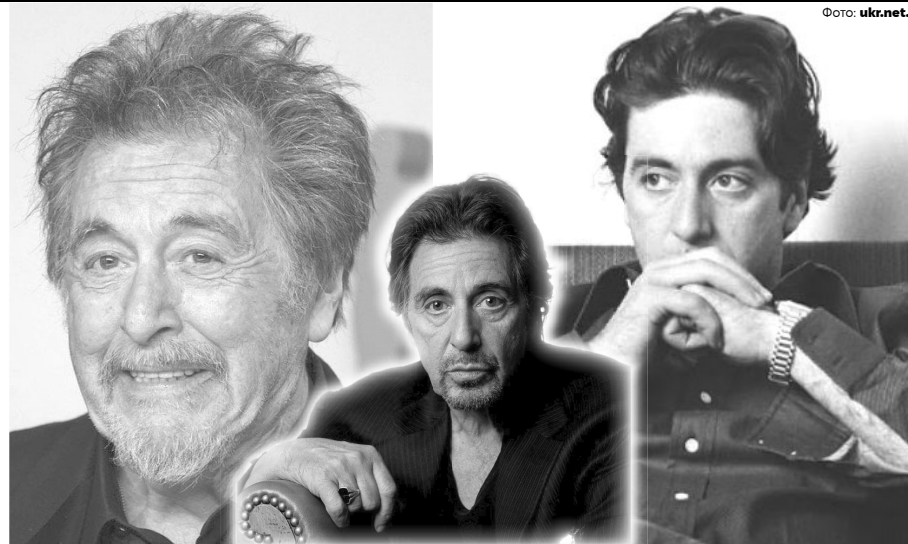

Фото: ukr.net.

«Справжній вік – у голові й у серці», – переконаний зірковий актор.

Три тижні запізненого щастя

● ЖИТТЄВІ ДРАМИ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Ольга ЧОРНА

...Мар'яна облюбувала місце у невеличкій затоці, біля скель, схожих на двох кам'яних велетнів, що застигли у вічному поцілунку. Сиділа там годинами. То самотньо бродила уздовж берега й шукала мушлі для внучки.

– Доброго дня. Мені також подобаються ці скелі. Романтичні...

Мар'яна упізнала в чоловікові одного з відпочиваючих пансіонату.

– Я хотів колись бути поетом. У нас в класі вчилася дуже гарна дівчина. Вона мені подобалася. А я їй – ні. Ви, мабуть, знаєте, дівчата записували у товсті зошити вірші, пісні. Вона також мала такий. Я тишком писав невеличкі вірші і, щоб ніхто не бачив, клав до її зошита. Вона так і не дізналася, що це було моє творіння. А я не намілювався сказати... Згодом вона вийшла заміж за сина відомого у нашому місті чоловіка. А він утікав від красуні-дружини й шукав утіхи в обіймах продажних жінок, у спиртному. Нещаслива вона. Якби я тоді, у школі, їй зізнався, може, все було б по-іншому. І в неї, і в мене... Вибачте, що втомлюю вас своїми розповідями.

– Ви пишете зараз вірші?

– Ні. Поетом не став. Я – інженер. Працюю у великій будівельній компанії. Все прозаїчно.

– Гарні будинки – також поезія. Мені подобаються старі будівлі. Поезія, втілена у камені, у віках. А ці скелі?! Хіба не поетично?

Микола Аристархович – так представився Мар'яні співрозмовник, після одкровення незнайомці цілий вечір самотньо сидів на балконі своєї

Фото: pexels.com.

«Не думала, що на п'ятдесятому році життя мені даруватимуть вірші...»

кімнати. Слухав море. І свої думки. А вони поверталися до дивної жінки з сумними очима, яка, напевно, любить поезію. Його дружину цікавлять лише його заробітки, нові одяганки, аби похвалитися перед подругами. Кожен із них живе своїм життям. В окремих квартирах. Окремо відпочивають. Мають різних друзів. Різні інтереси. У них немає дітей і внуків. Немає для кого збирати мушлі.

Наступного дня Микола Аристархович подарував Мар'яні кілька віршованих рядків про спогади, що тріпочуть на вицвілих осінніх вітрах.

– Як гарно і сумно! Я берегиму вашу поезію... поки житиму...

Микола Аристархович здивовано глянув на Мар'яну.

– Не запитуйте ні про що, – сумно усміхнулася. – Просто пишіть вірші.

Мар'яна забувала про свою недугу. Їй подобалася увага цього чоловіка. Тепер вони удвох бродили вздовж берега, шукали мушлі для її внучки або сиділи біля скель. Микола Аристархович щодня дарував їй свою поезію. Анатолій жартував:

– Мамо, твій друг часом не закохався у тебе?

Вона червоніла, наче дівчишко. Кивала на сина пальцем. І поспішала на зустріч із Миколою Аристарховичем.

«...Хаос думок, ваш напівпогляд і пересторога... Якою з доріг із вашого полону утекти? Південна ніч моргає зорями-очима. А ми у ній – два різних, два загублених у вічності світи...».

«...Я вдячний долі за клатки наших зустрічей. За розсипаний вами на теплім піску тихий сміх. За симфонію

хвиль, що звучить у рожевій мушлі. І магію пройдених в мріях доріг...».

– Не думала, що на п'ятдесятому році життя мені даруватимуть вірші, – сказала Мар'яна, прочитавши творіння інженера-«прозаїка».

– А я гадки не мав, що писатиму у свої п'ятдесят п'ять.

Здавалося, Мар'яна з Миколою Аристарховичем знайомі все життя. Їх щодня бачили разом. Високий, міцний чоловік ніжно підтримував під руку свою тендітну супутницю. І дивився на неї такими очима, наче вісімнадцятирічний хлопчисько.

“

Вона червоніла, наче дівчишко. Кивала на сина пальцем. І поспішала на зустріч із Миколою Аристарховичем.

– Уже не молодий, а дмухає на свою дружину, – заздрісно перешіптувалося жіноцтво.

– Вона його чи то знайома, чи то пацієнтка, – заперечила котрась. – На рецепшені казали.

– Ага, саме вік для курортного роману! У нього вже внуки до школи ходять...

...Мар'яна збрала валізи. Завтра додому.

– Сину, Микола Аристархович запросив нас на прощальну вечерю до ресторану.

– До речі, ти і Микола Аристархович – популярні. Чув, жіноцтво пліткує про вас.

– Пліткують – це добре. Значить, я ще жива. І навіть щаслива. Ця поїздка – неймовірно цінний подарунок. Ти не уявляєш, яка я тобі вдячна!

...Мар'яна відійшла у засвіти через пів року. Анатолій знайшов під маминою подушкою вірші й візитку Миколи Аристарховича. А також записку: «Сину, зателефонуй, будь ласка, Миколі Аристарховичу і подякуй за три тижні запізненого щастя».

Його можуть видати ці фрази...

● ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМИН

Адже ми по-різному спілкуємося з тими, кого любимо, і з тими, кого ще не любимо

Юлія ПОЛЯКОВА, ukr.media

Жінкам не завжди зрозуміло, коли чоловік вже закохався. Але його можуть видати фрази, адже ми по-різному спілкуємося з тими, кого любимо, і з тими, кого ще не любимо. Тому можна знайти відмінності і визначити ті фрази, які вказують на те, що чоловік вже закохався у жінку.

Почну з фрази: «Ти завжди гарна». Якщо чоловік кохає, то він так буде

Фото: ukr.media.

Ну, хіба не ідилія?

говорити не тому, що жінка може образитися, а тому, що він, дійсно, так думає. Навіть без косметики і так далі. Якщо вже закохався, то

йому зовнішність стає не важлива, або, принаймні, не так важлива, як спочатку.

Чоловік вже по-іншому сприймає красу жінки. І

вона гарна тільки через той факт, що вона є вона. Це – такий показник абсолютної любові. Що йому не важливо те, як жінка виглядає, достатньо того, що вона – це вона. Так, можливо, це рідко зустрічається, але, коли чоловік так думає і говорить, значить – він вже кохає.

Друга фраза: «Звичайно, ти зможеш». До чого це? Це фраза безумовної підтримки. Тобто, коли жінка говорить про свої плани, а чоловік безумовно підтримує, то це вказує на те, що він вже кохає. І так, не обов'язково конкретно ця фраза. Головне те, що він підтримує навіть найдивніші ідеї.

Хтось скаже, що підтримка і любов не особливо пов'язані, але – ні. Зв'язок – найпряміший. У справжньому коханні люди

завжди будуть один одного безумовно підтримувати. А якщо чоловік каже, що це – дурні плани у жінки, що нічого не вийде, то це – не любов.

І остання фраза: «Тобі допомогти?». Чоловік буде частіше і частіше це питати. А все тому, що чим більше він допомагає, тим більше він задоволення отримує. Так працює любов.

Не все підряд робити за жінку, поки вона сидить без діла. Ні, саме допомагати.

Якщо щось робити, то робити це разом. Або ж тоді, коли жінка втомилася, наприклад. Хороший приклад: помити посуд у той момент, коли давно прийшов із роботи, а жінка прийде тільки пізно ввечері. Таким чином чоловік показує свою любов і дає коханій можливість відпочити.

«Кохання не має нічого спільного зі стосунками, кохання – це стан» (ОШО (1931 – 1990), індійський містик, засновник духовного вчення, професор філософії).

Кохання, в якому мистецтво було понад усе

● СЕРЦЯ, ВІДДАНІ УКРАЇНІ

Подружжя Богдана та Варвари не мало дітей – плодом цього шлюбу став Дім Ханенків, він же – майбутній Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, який був найбільшою мрією обох

Марина ЛУГОВА

«КОЛИ ДІЛИЛИ КРАСУ – Я СПАЛА, А КОЛИ ПОЧАЛИ ДІЛИТИ ЩАСТЯ, ТО ПРОКИНУЛАСЯ»

Богдан Ханенко народився 23 січня 1849 року в родовому маєтку Лотки на Чернігівщині. Його дитинство та юність пройшли в атмосфері любові до знань та культури. Батько, поважаний шляхтич, подбав про гарну освіту сина. Навчаючись у московському університеті на юридичному факультеті, Богдан вже тоді виявляв жвавий інтерес до мистецтва.

Варвара Миколаївна Терещенко, майбутня дружина Богдана, з'явилася на світ 21 серпня 1852 року в Глухові на Сумщині. Дівчинка була старшою донькою в сім'ї видатного українського підприємця та мецената Миколи Терещенка. Від своїх батьків вона успадкувала не лише значний статок, але й щирий потяг до благодійництва та глибокий інтерес до мистецтва. «Коли ділили красу – я спала, а коли почали ділити щастя, то прокинулася», – говорила про себе Варвара.

Доля звела Богдана та Варвару у 1874-му. 23-річною вона вийшла заміж за молодого юриста Богдана Ханенка. Майбутній чоловік був вражений не так вродою обранниці, як її енергійністю, відчуттям смаку та бажанням діяльності. Це був щасливий шлюб, який приніс чимало користі Україні. Під час весільної подорожі по Італії Ханенки придбали перші раритети, які поклали початок унікальній колекції предметів мистецтва. З цього часу Варвара стає не тільки дружиною, а й

І сьогодні, попри великі втрати багатьох експонатів, кімнати Національного музею мистецтв, що розташувалися у самому серці Києва, беруть у своїх стінах неймовірні колекції.

Цукрові мільйонери XIX століття Богдан і Варвара Ханенки могли жити як типові олігархи – яхти, вілли, ланчі на Мадейрі. Замість цього вони 40 років вкладалися у власний музей світового рівня.

справжнім другом та помічницею свого чоловіка.

Їхнє шлюбне життя стало не лише єднанням двох люблячих сердець, але й плідним союзом одностайності, об'єднаних щирою пристрастю до мистецтва. Молоде подружжя оселилося в Санкт-Петербурзі, де Богдан розпочав успішну кар'єру адвоката. Після Петербургу подружжя переїхало до Варшави, де Богдан Ханенко упродовж 5 років працював в місцевому окружному суді.

Однак справжнім покликанням Ханенків ставала не юриспруденція, а колекціонування. Після періоду життя в Польщі Ханенки вирушили у захоплюючу подорож Європою. Їхній маршрут пролягав через мальовничі Німеччину, Францію, Італію, Іспанію та Австрію, де вони не лише насолоджувалися красою цих країн, але й активно

поповнювали свою мистецьку колекцію.

Їхні мандри по Європі, знайомства з видатними діячами мистецтва й антикварами поступово формували неперевершений художній скарб – колекцію, яка згодом стане основою Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. І що, на жаль, багато з подорожей Ханенків до Європи були пов'язані насамперед із потребою лікування Богдана, а не тільки з жагою пізнання світу та придбання нових творів. Турбота про здоров'я найдорожчої для неї людини впродовж десятиліть від початку 1890-х стала постійною справою Варвари Ханенко. З її листів рідним, сповнених тривоги про стан здоров'я чоловіка, відчувається, скільки власних сил вклала вона в життя і визначні здобутки Богдана Ханенка.

«Мій дорогий Бог. Ів., «Богдаша», «Бася», – так любовно-благочинно згадується Богдан Ханенко в листах дружини. Ханенки не мали дітей, чому – Бог знає. «Дітям», плодом їхнього шлюбу були колекція, Дім Ханенків, він же – майбутній музей.

СВІЙ ОСОБНЯК ВОНИ НАЗИВАЛИ «МУЗЕЄМ» З ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ...

У 1881 році Богдан та Варвара Ханенки переїжджають до Києва, який на той час стає одним із культурних центрів України. Саме тут розквітнув підприємницький талант Богдана Ханенка. І саме тут розпочинається активний період їхньої меценатської діяльності. Ханенки не шкодували коштів на придбання творів мистецтва, прагнучи зберегти та примножити культурну спадщину свого народу.

Їхня колекція поповнювалася шедеврами західноєвропейського, візантійського, давньоруського, східного та українського мистецтва.

Візитною карткою подружжя Ханенків став їхній київський особняк. Цей вишуканий палац у стилі італійського ренесансу був не лише сімейним гніздечком, але й справжнім храмом мистецтва. У просторих залах розмістилася безцінна колекція, зібрана з великою любов'ю. Колекція Ханенків сягала близько 1200 творів мистецтва, що вражала своїм розмаїттям та охопленням різних культурних епох.

Після смерті Богдана Ханенка Варвара самовіддано боролася за повернення колекції до Києва. Її наполегливість та дипломатичний хист дали змогу повернути більшість експонатів.

15 грудня 1918 року, на другий день після вступу до Києва військ Директорії, меценатка зробила щедрий крок, подарувавши щойно заснованій Українській академії наук свій палац, безцінну колекцію творів мистецтва та бібліотеку. Цим вона не лише збагатила Академію, але й висловила щире бажання, аби при музеї було створено Інститут історії мистецтв, а також запові-

“Мій дорогий Бог. Ів.», «Богдаша», «Бася», – так любовно-благочинно згадується Богдан Ханенко в листах дружини.

Сучасники та родичі захоплювалися зібраним подружжям Ханенків, називаючи їхній палац на вулиці Терещенківській справжнім «Київським Ермітажем». Самі ж Ханенки з великою любов'ю ставилися до своєї колекції, офіційно називаючи її «Музеєм» з великої літери. Особливою окрасою цього музею вважався «Портрет інфанти Маргарити» пензля Дієго Веласкеса, придбаний Ханенками в Берліні у лютому 1912 року.

Подружжя Ханенків мріяло про те, щоб їхня колекція стала доступною для широкого загалу. Вони планували перетворити свій особняк на громадський музей, де кожен охочий міг би долучитися до світу прекрасного. На жаль, доля підготувала подружжю нелегкі випробування. Перша світова війна та революційні події поставили під загрозу цілісність їхньої колекції. Частина творів мистецтва довелося перевезти до Петрограда для збереження.

26 травня 1917 року життя Богдана Ханенка обірвалося в Києві. Його останнім прихистком став цвинтар Видубицького монастиря. За місяць до трагічної події він здійснив щедрий вчинок, заповівши всі свої статки своєму дітищу – Художньо-промислому музею. А власний музей (Національний музей мистецтв) Ханенко подарував Києву, зробивши його безцінним скарбом для всіх жителів міста.

ла, щоб музей носив ім'я Ханенків, увіковічивши пам'ять про їхній неоціненний внесок у культурну скарбницю України.

Коли ж за два місяці більшовики знову захопили Київ, вони безжалюдно конфіскували музей Ханенків. На чолі його було поставлено політичного комісара, який, немовби насміхаючись над щедрістю Варвари Ханенко, виділив їй для проживання спочатку одну, а потім ще дві кімнати на антресолях.

...Варвара Ханенко пішла з життя 7 травня 1922 року. Її останнім прихистком, як і її чоловіка, став цвинтар Видубицького монастиря. А вже за півтора року більшовицьке керівництво примусило Академію наук вилучити з назви музею прізвища його засновників, власників і дарувальників. Проте її мрія про доступний для всіх музей мистецтва продовжувала жити. Протягом XX століття колекція зазнавала втрат, але (попри всі негаразди) музей продовжував свою роботу, зберігаючи та популяризуючи мистецьку спадщину подружжя Ханенків. Лише наприкінці XX століття він був реставрований, і йому повернули історичну назву – Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. Сьогодні він є одним із культурних закладів України, який має найбільше відвідувачів.

Джерело: eksperiment.org, september.ua

Що робити, коли уві сні покійник каже: «А чому ви мені цигарок не передали?»

● СВЯТЕ І ГРІШНЕ

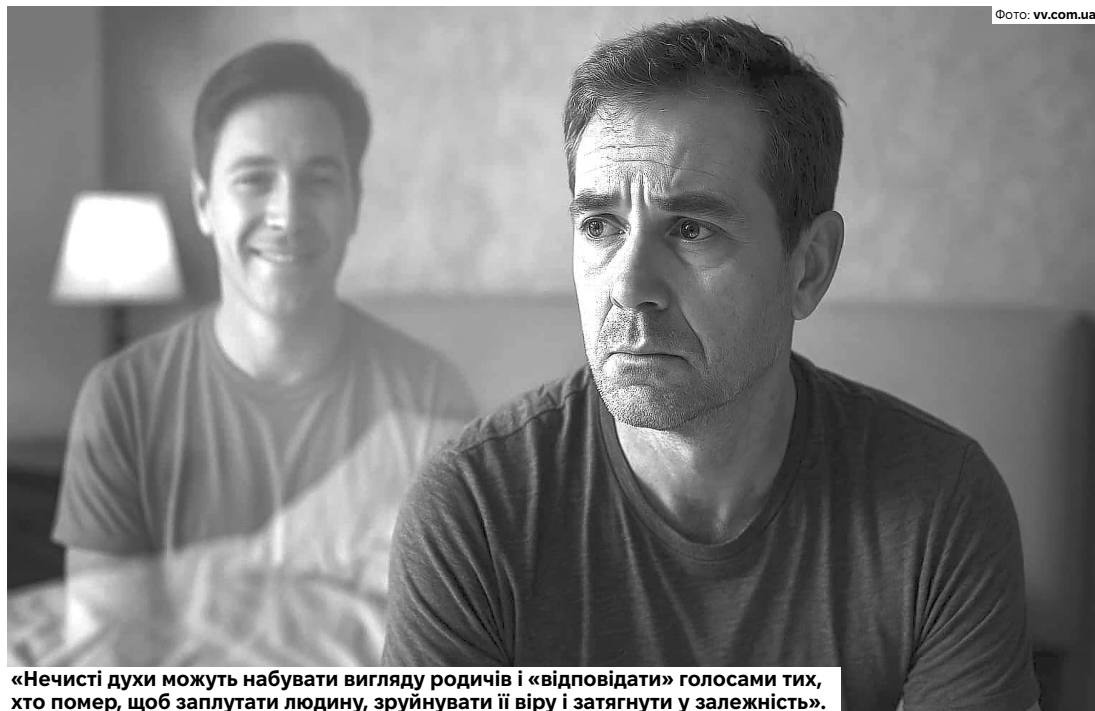
«Отче наш, слава Богу! Скажіть, будь ласка, чи можна викликати душі померлих родичів? Що робити, якщо часто сниться померла людина? Або якщо приснився покійник і каже: «А чому ви мені цигарок не передали?». Чи треба йти на могилу і класти цигарки, чи прикопати їх біля могили?», – запитує Олександр Ковальчук із Ковельського району Волинської області

Протоієрей Ігор Андрес ВЕРЕТКА
КАЗМІРЧУК, настоятель храму
Волинської ікони Божої Матері
села Богушівка Луцького району
Іоанно-Богословського
деканату та храму
Святого Апостола Андрія
Першозванного
села Верхівка
Луцького району
Успенського
деканату

Втрата близької людини – це завжди важке випробування. Переживаючи горе, ми нерідко шукаємо шляхи, щоб відчувати її присутність: побачити уві сні, поговорити чи передати щось. Інколи люди вдаються до ворожок або медіумів, намагаючись встановити зв'язок із душами тих, хто пішов із життя.

У наші дні чимало людей розповідають про сні, в яких бачать померлих родичів. Хтось постійно їх бачить, хтось чує прохання «дати цигарку», «принести їжу» чи розмірковує, чи не варто сходити на могилу і закопати там певні речі. Трапляються й такі, хто питає, чи можна викликати

«Нечисті духи можуть набувати вигляду родичів і «відповідати» голосами тих, хто помер, щоб заплутати людину, зруйнувати її віру і затягнути у залежність».

– Від третього до дев'ятого дня душа подорожує духовним світом.

– На дев'ятий день знову відбувається поклоніння Богу. – З десятого до сорокового дня їй показують райські місця та пекло.

– На сороковий день відбувається частковий суд, після якого душа чекає загального Воскресіння та Страшного Суду.

Тому так важливо молитися за померлих у перші 40 днів, особливо на 3-й, 9-й і 40-й день.

ЧИ МОЖЛИВО ВИКЛИКАТИ ДУШІ ТИХ, ХТО ПОМЕР?

Православна Церква рішуче засуджує будь-які намагання викликати душі померлих. Такі дії мають відношення до окультизму, магії, спиритизму – практик, які суворо заборонені Святим Письмом. У Книзі Второзаконня написано: «Нехай не буде між тобою такого, хто... викликає духів померлих, хто ворожить, і хто запитує мертвих, бо гідота для Господа кожен, хто робить це!» (Втор. 18:10–12).

Будь-який контакт із потойбічним світом, який не благословенний Богом, відкриває шлях не до душ померлих, а до світу темних сил. Нечисті духи можуть набувати вигляду родичів і «відповідати» голосами тих, хто помер, щоб заплутати людину, зруйнувати її віру і за-

тягнути у залежність.

Церква вчить, що справжній зв'язок із померлими можливий лише через молитву, добрі справи, милостину та участь у Богослужінні, особливо через згадку на проskomидії (першій частині Божественної літургії у православних та східних католицьких церквах, під час якої священнослужитель готує хліб та вино для подальшого освячення. – Ред.).

ЩО МОЖУТЬ ОЗНАЧАТИ СНИ ПРО ПОМЕРЛИХ?

Сновидіння – це сфера, пов'язана з психологічним, емоційним, духовним і фізичним станом людини. Святі Отці виділяють три джерела снів:

– від Бога (духовні відкриття);

– від нашої природи (наші емоції, думки, тривоги);

– від диявола (щоб збити зі шляху і налякати).

Святий Іоан Лівстичник казав: «Хто довіряє снам, той подібний до людини, що намагається зловити свою тінь. У сновидіннях правда переплітається з брехнею».

Побачити уві сні покійну людину ще не означає, що це справді її душа. Найчастіше

– це просто образ, який створила наша підсвідомість або спогади. Особливо, якщо померлий був нам дуже близьким, і ми не встигли попроситися, не сказали всього, що хотіли, або не змогли змиритися.

Але інколи сні бувають дуже реалістичними. Якщо померлий уві сні просить про щось, це може бути знаком потреби в духовній підтримці. Це не «прохання передати речі», а заклик до молитви за нього. І замість цигарок, горілки чи одягу, які кладуть на могилу, людині після смерті потрібне зовсім інше – молитва, згадка на літургії, милостиня за її душу.

Чи варто приносити щось на могилу або «передавати речі»?

Згідно із вченням Православної Церкви, померлим не потрібні матеріальні речі. У Царстві Небесному немає потреби в курінні, вживанні ковбаси чи носінні светрів. Тому це все – язичницька, безглузда і шкідлива звичка, яка не має нічого спільного зі спасінням душі.

Коли на могилу ставлять цигарки, їжу або «закопують речі», цим не лише не допомагають померлому, але

й підтримують диявольські ілюзії. Людина, яка вважає, що «передала щось покійному», перестає молитися, думаючи, що вже все зробила. Але ж душа потребує не сигарет, а живого зв'язку з Богом!

ЩО Ж РОБИТИ, ЯКЩО ПОМЕРЛА ЛЮДИНА ЧАСТО СНИТЬСЯ АБО ПРОСИТЬ ЩОСЬ УВІ СНІ?

– Молитися за неї, особливо читаючи канон за померлих, Псалтир або молитви за душу померлого.

– Замовити сорокоуст у церкві, особливо, якщо померлого не було відспівано.

– Робити добрі справи в пам'ять про нього, наприклад, нагодувати бідного, пожертвувати на храм.

– Поставити свічку і подати записку за упокій під час Літургії.

– Не шукати «знаків» і не довіряти снам буквально, особливо, якщо вони викликають страх чи тривогу, а краще звернутися до духовного наставника.

Найгірше, що можна зробити – це перетворити смерть на обряд страху і забобонів, натомість найкраще – сприймати її як нагадування про вічність і любов. Душі наших рідних живі перед Богом, і живі не можуть змінити їхній стан речами, але можуть допомогти через любов, молитву й добрі справи. Бо в Царстві Божому не курять, не їдять і не носять речей – там перебувають у Божому світлі, де цінуються лише любов, вірність і молитва, які мають силу перетинати межу між життям і смертю.

Тому Церква закликає не шукати «контактів» із потойбічним світом, а будувати правильні відносини з Богом. І якщо ви справді хочете допомогти покійному – не несіть йому цигарки, а несіть молитву, милосердя й добрі вчинки.

Бо, як говорить святий Іоан Златоуст: «Немає нічого сильнішого за молитву Церкви. Вона – мати милосердя, джерело благ, щит і захист душ».

Подивіться на годинник: кожна мить тікає, як вода між пальцями. Оце і є ваша молодість, ваша доля, ваше сьогодні.

Вона промайне, як літня гроза – тільки спалахнула, і вже – тиша.

То проживіть її гідно, по-справжньому. Не відкладаймо частя «на потім». Бо саме зараз – і є наше життя.

zyttia.org.

Живіть тут і тепер

● **ВАЖЛИВІ СЛОВА** Ми вічно кудись поспішаємо. Беремо кредити, аби купити те, без чого й жити спокійно можна. Потім працюємо, як коні в полі, щоб усе віддати. Складаємо копійку до копійки, ніби завтра раптом почнеться «справжнє життя»

Несемо додому повні торби, а вдома – сварки через дрібниці. Засмучуємося, якщо подрпали авто. Та люди добрі, це ж про-

сто залізняка на колесах! Невже воно варте наших нервів і сліз?

Зупиніться. Вдихніть на повні груди. Живіть тут і тепер. Бо другого життя не дадуть.

Нічого не робила...

● СЕ ЛЯ ВІ

Повернувся чоловік додому після роботи – і мало не втратив дармови.

У дворі – троє дітей, ще й досі у піжамах. Весело вовтузяться в калюжах, будують «замки» з порожніх коробок з-під їжі. Довкола – сміття, папірці, недоїдки

Василина ДОБРИЙВЕЧІР, zyttia.org

А хто дружини стоїть із відчиненими дверцятами, вхідні двері хати – теж навстіж. Собаки – як не було, так і нема.

Зайшов у сні, і серце – в п'яти: лапа вимкнена, ковдри валяються зім'ятими на підлозі.

У вітальні телевизор гримить на всю силу, іграшки розкидані, де попало, з одягом та дитячими книжками впереміш.

На кухні – справжнє поле бою: у раковині – гора немитого посуду, на столі – залишки сніданку, холодильник одчинений, корм для собаки розсипаний по плитці, під столом – бите скло, біля дверей – купа піску.

Чоловік схопився руками за голову й рвонув нагору. По дорозі ледь не перечепився через купи одягу й дитячі машинки. З ванної витікала вода.

Відчинив двері, а там – хаос: мокрі рушники, шматки мила, пінка повсюди, іграшки плавають у калюжах, кілометри розмотаного туалетного паперу стирчать, а зубна паста розмазана по стінах, як абстрактна картина.

Він, блідніший за стіну, кинувся до спальні. І що ж бачить?

“ На кухні – справжнє поле бою: у раковині – гора немитого посуду, на столі – залишки сніданку, холодильник одчинений, корм для собаки розсипаний по плитці...

Його дружина лежить собі спокійно нісінко в ліжку, в піжамі, згорнувшись калачиком, і читає книжку. Побачила його – усміхнулась:

– Привіт, любий. Як твій день?

Чоловік, ледве дихаючи, запитав:

– Що тут сталося?!

Вона ще раз лагідно усміхнулась:

– Ти ж кожного вечора бурчиш, що я цілий день нічого не роблю?..

– Ну, так... – розгублено відповів він.

– Отож сьогодні я справді нічого не робила!

– Привіт, любий. Як твій день?

Фото: фейсбук-група «Життя, яке воно є».

А тут – ще одна історія:

На сороковини по чоловіку з'явилася незнайомка і заявила: «Квартира, і все-все тут – моє...»

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Любов ПЛІТКАРКА,
plitkarka.com.ua

– Дочка і зараз є. Ви навіть її бачили. Просто вона рано поїхала. Щось він не поспішав покинути мене, коли дочка подорослішала.

– Йому було просто зручно. Я вже сказала. Поки я не вступила в спадок, можеш залишатися. Але не надумай тут борги по комуналці залишити. Якщо так вийшло, то можеш відразу переїжджати. У твоєї матері начебто будинок у селі є.

– Теж Олексій сказав?

– Так, давно вже.

– Давно. Будинок моєї матері давно продано. Але це взагалі – не ваша справа.

– Тоді – співчуваю.

Тетяна стояла і розмірковувала над ситуацією. Коханка у чоловіка була, і вона знала про це давно. Знала і терпіла, а вірніше вони просто вже

– Чого стоїш, як води в рот набрала? Сказати нема чого. Залишилася вдова без нічого.

давно жили кожен по собі. Олексій приносив гроші, разом вони допомагали дочці з квартирою. Дача? Їздили вони і на дачу, свята влаштовували, друзів запрошували. Грала роль хорошої сім'ї.

Олексій занедужав, залишалося зовсім небагато. Деякі з цим живуть роками та десятиліттями, а йому відміряли рік. Він одразу повідомив дружину та коханку.

– Боротимемося, – була відповідь дружини.

– Любий, у мене нічого немає, крім тебе. Ти подумай, як

я житиму? Хто мені винайме квартиру? Хочу заповіт, – жалібним голосом заговорила Лариса. – Що ти маєш? Квартира, машина. Треба все терміново зробити. Ти ж мене кохаєш? Ти все залишиш мені?

Вона ще довго нила, інакше це й не назвеш. Олексій піддався на умовляння і заповіт було оформлено. Все рухоме та нерухоме майно, рахунок у банку, коротше – все відходило їй.

Після цього Лариса зникла, а Олексій потрапив до лікарні. Там він і зізнався Тетяні,

що мав коханку.

– Я давно знаю. Але це нічого не змінює. Ти – батько моєї дочки, вона не зрозуміє, якщо я тебе в такий момент кину. Я й сама себе не зрозумію. Стільки років терпіла, а тепер... Ми ще поборемося, Олексію.

– Дякую тобі. Я зробив нерозумну річ, а ти...

Коли Олексія виписали з лікарні, він одразу оформив

“ Ти – батько моєї дочки, вона не зрозуміє, якщо я тебе в такий момент кину.

дарчу на дружину на все майно, а гроші просто переказав на її рахунок. Він нічого не сказав про заповіт, тепер це було вже байдуже. Заповіт є, а майна – немає.

– Якщо ти мене кинеш після цього, то мені так і треба.

Тетяна його не покинула, доглядала, їй було дуже важко дивитися, як Олексій згасає. Вона все ще його любила, незважаючи ні на що.

– Я тебе кохаю... – були останні його слова.

...– Чого стоїш, як води в рот набрала? Сказати нема чого. Залишилася вдова без нічого. Я тобі все сказала. Мені б ще тепер ключі від квартири,

вона майже вже моя. І від дачі ключик, адресу я знаю. Швидше б уже все забрати.

– Ось коли вступиш у спадок, тоді все й отримаєш, а поки що – на вихід.

– І заперечувати не будеш?

– Ні.

– Оце – правильно. Гаразд, обійдуся поки що без ключів.

Лариса пішла задоволена, а Тетяна взялася за посуд. На душі було бридко. Коханку чоловіка вона побачила вперше, пам'ять на обличчя в неї була чудова. Лариса навіть на поминках не була, хоча могла б побути у натовпі колег і друзів покійного.

– Потрібно просто забути все це, забути. І просто жити, – сама собі твердо сказала Тетяна, а потім розсміялася. – Пішов – і спадок коханці залишив. Гарно! От вона зрадіє! Дякую, Олексію. Ти був добрим чоловіком, батьком. Ти подумав про всіх. Напевно, ти вчинив справедливо. Ти завжди все робив правильно.

...Через пів року після відходу Олексія Лариса залишилася із заповітом. Папірець був, а от майна – не було. Вона довго галасувала і вимагала перевірити все, але, на жаль...

Тетяна продала дачу, вона їй була непотрібна, не для неї це.

Половину грошей вона віддала дочці, а другу вирішила витратити на своє хобі. Вона стала більше часу приділяти собі й творчості...

«Яким має бути поцілунок, щоб пам'ятати про нього все життя?»

Фото: winni.in.

• З висоти душі

Так запитую я, поки мій демон відкорковує шампанське, оголосивши, що сьогодні свято – День першого поцілунку

Наталія МУРАХЕВИЧ, оповідання 135 із серії #покирозчиняєтьсяцукор

Кава теж готова, – каже він, киваючи в бік стола, так, ніби і не почув запитання, – але кава, на відміну від ігристого вина – це не про поцілунки, кава – це про «чому б і ні?» чи про ранок після першої, і будь-якої наступної, ночі кохання. Кава ритуальна, як привід побачитись, або вже домашня – щось на кшталт «ми разом зустрічаємо ранок».

Він віртуозно розливає вино по келихах:

– Шампанське нестримне і божевільне. Воно про хаос і безлад, про дивні, непередбачувані вчинки, про які зовсім не шкодуєш, лиш згадуєш з посмішкою. Воно – веселе і дурноверхе, як біла піна, яка займає дві третини келиха, а тоді зникає, як нічні пристрасті, коли сходить сонце.

Шампанське – безсоромне, але поверхнєве, воно ніколи не затуляє в чорні безодні, воно – це просто грайливі буруністі хвилі на сонці. Піна тимчасова. Шампанське – це момент.

Демон перериває довгий монолог, щоб пригубити келих. Я користаюся моментом, щоб подати репліку:

– А кава?

Демон береться пояснювати:

– Кава – не божевільна. Вона – га-

«Коли до губ твоїх лишається півподиху...» (Грицько ЧУБАЙ).

ряча і гірка. За кавою обговорюють плани на день. Вона буває розслаблена, коли прикрашає початок дня чи перерву в роботі, а буває навіть ділова. Шампанське діловим не буває.

Я погоджуюся. Хоч і за шампанським вирішується багато справ. Але це про інше.

– Що ж тоді з поцілунками? – запитую.

Демон зриває рожеву троянду і запихає її в кишеню сорочки, як імпровізовану бутоньєрку.

– А що з поцілунками? Більша ймовірність поцілуватися, звісно, після шампанського. Хоч поцілунки доступні і просто так. Поцілунки солодкі. П'янки. Глибокі. Ніжні. Пристрасні. Цілуватись приємно.

Але.

Він нахилиється до мене і каже по-змовницьки:

– Не всі поцілунки пам'ятаються

все життя.

А тоді підморгує, тягнеться до пляшки, щоб знову наповнити келих:

– Не знаю, чому. А якийсь – пам'ятається.

Я ж сьогодні – просто майстер однослівних запитань. І я питаю:

– Чому?

Демон дивиться на мене, як на нерозумне дитя:

– Тому, що він розбудив у тобі щось, чого ти про себе не знав.

Взагалі не уявляв, що можеш таке відчувати.

Хоч, здавалося б, що ще можна не знати про себе, коли цілувався незлічиму кількість разів?

І от ти думаєш – це буде просто поцілунок. Так, перший саме із нею, але і це – нічого аж надзвичайного.

А насправді... – він замирає, тримає довгу театральну паузу і, не дочекавшись запитання, продовжує:

– Насправді ніколи не знаєш, який поцілунок ти запам'ятаєш назавжди.

Буває поцілунок – як серпнева злива – очікувано живильний. Він, як і злива, проникає у всі твої тріщинки, заповнює порожнечі, оживляє, будить щось, давно загублене й сухе, що не мало проростати, вже чи ще, але проростає, отримавши ту краплю вологи.

Але буває поцілунок нищівний, як вир. Бо він захоплює і несе – і кидає на поталу такій пристрасті, якою не годен керувати, бо вона керує тобою.

“

Буває поцілунок – як серпнева злива – очікувано живильний.

Це запам'ятовується.

Я киваю. Але думаю в цей момент взагалі не про поцілунки. Тому зауважую:

– Пам'ять – взагалі цікава шкатулка. Іноді там є окремі комірчини для цілком собі дивних речей.

Поцілунок – це хоча би про матеріальне. В цьому задіяні стільки органів чуттів.

Але.

Буває навіть погляд, який проне-сеш у пам'яті крізь десятки років.

Погляд, розумієш? Один-єдиний погляд. Як у того, кого ти кохала багато життів поспіль, а в цьому розминулася з ним задовго до.

Розминулася. Нема в цьому житті вам дозволу бачитись чи бути разом. І лиш цю мить ви випросили в богів на це втілення. Отак пройти повз на вулиці, впізнати одне одного серцем – і йти далі кожен своєю дорогою.

Просто погляд.

Проте.

І котові дозволено дивитися на Королеву.

І грішник, трапляється, Бога уздрить.

Любов також можна побачити... І вона – світиться!

• НЕЙМОВІРНО!

Уяви: мама ніжно цілує свою дитину. З боку – звичайний жест любові. Але всередині... справжнє диво

Соня ПОЦІЛУЙЧИК

Науковцям вдалося зробити перший у світі магнітно-резонансний знімок, який показує зв'язок матері та дитини, пише NH Neuro Training.

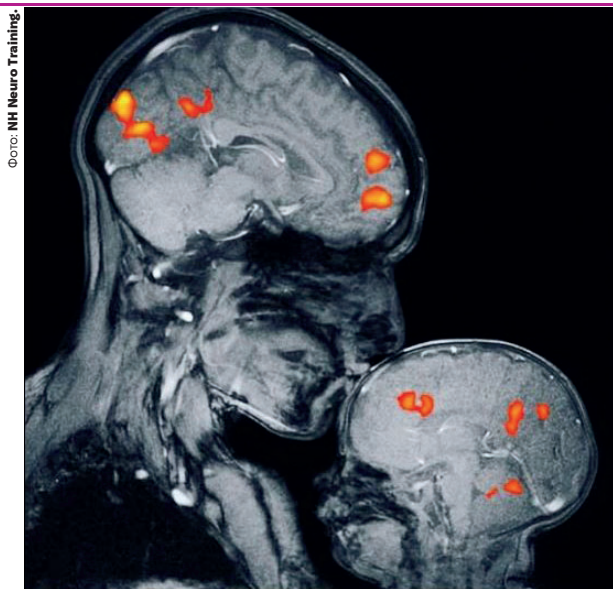
Наукова фотографія любові.

Візуальне підтвердження того, що інстинкт

вже знав... але що тепер підтверджує нейронаука.

Коли мати цілує свою дитину, вона не лише торкається її шкіри. А й мозку.

Цей, на перший погляд, простий контакт запускає бурю невидимих зв'язків, що глибоко трансформують обох. І маму, і дитя.

Ось вона – наукова світлина коду любові. На фото зображені нейробіолог Ребека Саксе, яка цілує свого двомісячного сина.

У МАТЕРІ:

– Активуються ділянки мозку, як-от прилягла ядро і дофамінова систе-

ма – центри задоволення, винагороди та мотивації.

– Активується мигдалеподібне тіло та гіпота-

ламус, викликаючи сильну емоційну, захисну, первісну реакцію.

– Вивільняється окситоцин – гормон любові, що знижує стрес, зміцнює зв'язок і створює майже нерозривну прив'язаність.

У ДИТИНИ:

– Серце заспокоюється. Тіло розслабляється.

– Знижується гормон стресу.

– Вона відчуває: «Я в безпеці. Мене люблять».

– І саме тут мозок починає записувати любов. Таку, яка вплине на все життя: на довіру, близькість, здатність любити.

На такому знімку ти буквально бачиш, як світаються обидва мозки.

Це – синхронізований танець двох нервових систем.

Мова без слів. Код любові.

І В ЦЮ МИТЬ...

Мозок мамі починає діяти так, ніби захищає найцінніше.

А мозок дитини – спокійно приймає цей сигнал: «Я в безпеці. Мене люблять».

Обоє змінюються. Без слів. Просто через поцілунок, через дотик, через тепло.

Нічого зайвого. Лише – справжній зв'язок.

Це нейробіологія любові.

Це турбота, що залишає слід у наших глибинах.

І все це – завдяки одному, простому, широкму поцілунку. Любов також можна побачити... І вона – світиться!

«Ми всі смертні до першого поцілунку і другого келиха вина» (Едуардо ГАЛЕАНО (1940 – 2015), уругвайський письменник, журналіст, лівий політичний діяч).

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Фото: executivepresencegroup.com.

Спочатку вона створила для свого заступника нестерпні умови роботи, доручаючи йому організовувати дивні, свідомо провальні заходи.

Вона зламала його кар'єру, а він...

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Степан відлежався в кардіології два тижні. Він відчував себе досить бадьоро, і вже мріяв про швидку виписку. Залишалося день – два, як йому пообіцяв головний лікар

Любов ПЛІТКАРКА, plitkarka.com.ua

А зараз він усе ще стояв у загальній черзі в лікарні по обід, і весело розглядав інших пацієнтів. Раптом його обличчя змінилося! Одна жінка, яка повільно йшла коридором, здалася Степану дуже знайомою...

Настільки знайомою, що в нього знову защеміло серце від неприємних спогадів. Йому дуже захотілося, щоб він помилився, але...

Так, то була вона! Степан застиг від побаченого.

То була його колишня начальниця, Тетяна Сергіївна, власною персоною.

Тільки зараз, у цьому убогому лікарняному одязі, вона виглядала неприродно безглуздою і дуже старою.

Це, у свої, здається, неповні шістдесят...

Десять років тому вона, працюючи директором, була чудова. Одягалася Тетяна Сергіївна шикарно і багато, але характер у неї був, при всій красі, дуже важкий.

Тому що була вона жінкою підозрілою і зарозумілою.

Тоді Степан працював її заступником. Тільки одного разу, на нараді в начальства, Тетяна Сергіївна раптом почула, як її заступника прилюдно похвалили, і жарто-

ма сказали, що він спокійно міг би замінити її в директорському кріслі!

І директорка аж стрепенулася.

З того дня Тетяна Сергіївна почала терміново діяти...

Спочатку вона створила для свого заступника нестерпні умови роботи, доручаючи йому організовувати дивні, свідомо провальні заходи.

Потім директорка почала фіксувати кожне його запізнення, натякаючи на швидке звільнення за статтею.

І, зрештою, вона досягла свого.

Степан якось занервував, і власноруч написав заяву на звільнення.

Але їй і цього здалося замало. Вона поширила чутки, що Степан Юрійович – бездарний організатор, і краще його на роботу не брати.

Помикавшись, Степан все ж таки знайшов фірму, і став працювати там простим робітником.

Повернувшись, можна сказати, до своєї основної професії, на яку колись навчався в інституті.

І зараз ця жінка, яка спробувала зламати його життя, йшла повз нього, і згаслими очима дивилася собі під ноги...

Степан чудово знав, що життя дало їй дуже багато випробувань. Навіть більше, ніж йому.

З чуток, якось її спіймали за руку... І гроші були, начебто, невеликі, але на неї відразу ж завели справу, яка тривала цілий рік.

Тетяну Сергіївну, звісно, за цей час звільнили з посади. А після того, як їй дали умовний термін, брати працювати їй вже ніхто не захотів.

Побачивши свого колишнього заступника у коридорі лікарні, вона за-

стигла і розгубилася.

– Здрастуйте, Тетяно Сергіївно, – неохоче привітався Степан.

– Здрастуйте, Степане Юрійовичу, – так само неохоче відповіла вона, не розуміючи, що їй робити далі.

Наче прийшла по обід, а тут людина, яка її, мабуть, усією душею не переносить.

– Ставайте до мене, – навсось вихопилося у Степана. – Моя черга вже підходить.

Вона слухняно підійшла до нього, намагаючись не дивитися йому в очі.

Хвилинку вони стояли мовчки, потім майже одночасно взяли таці, на яких знаходився нехитрий лікарняний обід. Потім, не змовляючись, вони чомусь підійшли до одного вільного столика, поставили на нього свої таці, і подивилися один на одного.

– Ну, і як ви тепер живете? – запитав Степан.

– Так собі, – зізналася вона. – Я хочу сказати вам, Степане Юрійовичу... Ви пробачте мені... Самі знаєте за що...

– Так, годі вам... – скривився він. – Скажіть, а ви де зараз працюєте?

– Ніде, – похитала вона головою.

– Як це? Зовсім? – здивувався він.

– Зовсім.

– Чому так?

– Бо нікуди не беруть. Не люблять мене тепер... Мабуть, бояться зв'язуватися...

– А на що ж ви тоді живете? Ви хоч на пенсію?

– Ні... Не встигла... Живу я тепер дуже скромно, на заощадження, які колись збирала. Але вони ось-ось закінчаться.

– То ви ж спеціалісткою колись працювали. Невже не можна знову цією справою зайнятися? За ваші роботи зараз солідно платять. Чи вам колишній статус не дозволяє опускатися так низько?

– Та який ще статус?! – вона скривилася і знизала плечима. – Я ж говорю, зі мною ніхто не хоче працювати... Ніхто... Ні в якому вигляді... Всі як змовилися...

Вона знову взяла свій піднос з їжею в руки.

– Ну гаразд... Піду я в палату... Там пообідаю...

– Стривайте! – різко зупинив той її. – Тут така справа, Тетяно Сергіївно. Я зараз працюю над проектом. Наприкінці літа буде термін задачі. Мені потрібна буде допомога.

– Так спеціалістів зараз – хоч греблю гати, – кисло посміхнулася вона. – У чому проблема?

– Проблеми немає, але я добре пам'ятаю, які ми з вами проекти робили. Свого часу... Мені потрібна саме така професіоналка, як ви. Я б і сам написав, але в мене, крім цього, купа справ. Візьметесь?

– Степане Юрійовичу, ви в своєму розумі? – з підозрою запитала вона. – Ви хочете замовити роботу людині, яка зламала вам кар'єру! Навіщо це вам потрібно? Хочете наді мною пожартувати?

– Навіщо це мені потрібно, я й сам гадки не маю, – Степан не брехав.

Він не знав, навіщо хоче допомогти цій жінці, яка так вчинила з ним.

– Просто хочу допомогти вам – і все. Я ж був у вашій шкірі і знаю, що це таке. Ну, то як? Візьметесь?

– Якщо певні люди побачать моє прізвище, вони проєкт одразу закриють! – сказала вона різко. – Ви ж це знаєте. Я і сама так само зробила б.

– Але ж ви можете написати проєкт під псевдонімом. І я постараюся, щоб його приймали без вашої присутності. А оплату проведемо через нашу бухгалтерію, де вас ніхто не знає. Ну? Ви згодні?

“ **І зараз ця жінка, яка спробувала зламати його життя, йшла повз нього, і згаслими очима дивилася собі під ноги...**

Вона боялася відповідати, хоч було видно, що очі її засяяли.

– Ваш номер телефону не змінився? – спитав знову Степан.

– Ні.

– Коли вас виписують?

– Начебто, через тиждень.

– Добре. Тоді, через десять днів я зателефоную вам. А ви поки що думайте над планом. Ви ж не забули, як це робиться?

– Звичайно, не забула, – несміливо посміхнулася вона. – І все-таки, Степане Юрійовичу, ви все це – серйозно? Це з вашого боку – не жарт?

– Тетяно Сергіївно, припиніть, – невдоволено сказав він. – Давайте домовимось – все, що між нами колись сталося, це все зникло! Нема більше цього! Ми починаємо з вами спілкування з чистого аркуша. Але з однією умовою: ваші роботи повинні бути професійними. Ну, ви знаєте, про що я?

– Більше ніж, – вона кивнула, і повільно, з підносом у руках, пішла до своєї палати.

Потім раптом зупинилася, озирнувшись і додала:

– Я згодна, Степане Юрійовичу... Починаємо все з чистого листка. Бо ж треба якось жити далі...

А Степан подумав собі: «Яка все таки мила жінка... І ще – молода...».

...Робіть добро людям, навіть якщо колись з вами вчинили погано. І воно ще повернеться вам сторицею...

Найнебезпечніший ворог

● ВІЧНІ ІСТИНИ

Тільки тоді, коли перестанеш розповідати своїм друзям усі деталі свого життя, твої недоброзичливці залишаться голодними на плітці

zyttia.org

Без зайвих чуток. Без того, щоб хтось зловтішався чи знущався з твоїх дій. Не всі, кого ти вважаєш друзями, насправді ними є.

Дехто лише робить вигляд, що – з тобою, а

Ілюстрація: zyttia.org.

Дехто лише робить вигляд, що – з тобою.

насправді підживлює твоїх ворогів.

Будь обережним, кого впускаєш у своє коло. Бо найнебезпечніший ворог – це той, хто ховається під маскою друга.

Пам'ятай: тиша й приватність – це сила.

Те, чого люди не знають про тебе, вони не здатні зруйнувати.

● МАГНІТНІ БУРІ В СЕРПНІ

Джерело: novy.tv.

• Слабкі: 6, 25.

• Середні: 16, 17.

Під час магнітних бур метеозалежні люди можуть відчувати головні болі, підвищену стомлюваність і зміни настрою.

Літаючі тарілки тьоті Зіни

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Тьотя Зіна зі своїм третім чоловіком живе на Майорівці. Це – такий район у Львові, де багато гуртожитків, а в них, певна річ, дуже багато студентів. Вікна кухні – навпроти отих гуртожитків, великих і сірих

Оксана КРИСТАЛЕВА,
м. Львів

Тьотя Зіна, коли готує борщі та ліпить котлети, завжди милується «краєвидами». Іноді бачить, як дівчата-студентки витріплюють килимки, сушать колготки і блузки, приладнавши шнурки під вікнами, як цілуються на підвіконнях... Всяке бачить...

Третій чоловік тьоті Зіни, пенсіонер на вихідні і сторож у будні, старається приходити додому вчасно. Та не завжди йому це вдається – доводиться діставатися на Майорівку у переповненому транспорті, де повно студентів і не тільки. Чоловіка тьоті Зіни звати Зеник.

Пан Зеник, колишній працівник великого заводу, не любить і ніколи не любив отої військової дисципліни, до якої його хоче привчити тьотя Зіна. Не дивно, адже її попередні чоловіки були військовими.

Того вечора пан Зеник таки добряче спізнився. Вечеря була уже двічі розігріта і двічі вистигала. Тьотя Зіна сиділа перед телевизором і нервово змотувала нитки у клубочки та сортувала їх

Того вечора тьотя Зіна влаштувала чоловікові правдивий «рознос» із усіма супровідними емоціями і театральними фразами.

за кольорами. Вона вже передумала-перегадала сотні варіантів, що ж такого могло статися з її «Зеніком», як вона його називала...

А чоловік спокійно відчинив двері своїм ключем, роззувся у коридорі та зазирнув у велику кімнату:

– Здоров, Зінулько! Зголоднів, як вовк! Що маєш поїсти?

– Сам собі візьмеш!

Такого пан Зеник ще не бачив і не чув – завжди зібрана і організована дружина зазвичай зустрічала його теплою вечерєю, а тут – на, маєш!

Того вечора тьотя Зіна влаштувала чоловікові правдивий «рознос» із усіма супровідними емоціями і театральними фразами. Ну, так, він добряче спізнився. Так, він знав, що вона рівно о тій годині розігріває йому вечерю. Але ж так сталося – затримався чи не вперше за десять років їхнього спільного життя, не мав як подзвонити. То навіщо ж так лементувати?

Ах, так – тьотя Зіна сказала, що це абсолютно вибило її зі звичного розпорядку дня. Що вона не могла нічого робити, а тільки скручувати

“**Тьотя Зіна без попередження вихопила з-під носа «Зеніка» миску з позимнілими стравами і жбурнула у квартиру...**

нитки, аби заспокоїти нерви. Довелося відмовити одній важливій замовниці, адже було заплановано виплести їй ажурну кофтину, а тут – все шкереберть...

Мабуть, пан Зеник також назбирав трохи злості – мало та не дуже – терпець йому урвався, і він чи не вперше заявив, що ніколи не просив розігрівати йому вечерю... Що може і сам... Адже він ніколи не любив ніяких чітких планів, а в житті завжди вдавалося импровізувати, і все йому вдавалося, і на все мав досить часу...

Оце було останньою краплею, яка вилилась із чаші

терпіння у душі тьоті Зіни. Вона без попередження вихопила з-під носа «Зеніка» миску з позимнілими стравами і жбурнула у квартиру... Не знаю, чи влучила та миска комусь в чоло, чи ні, але слідом за мискою полетів баняк із борщем, тоді ополоник, а вже наприкінці – горнятко із захолим чаєм... Хтось із вікна, що навпроти, ошаліло дивився, як по газоні нещадно розтікаються червоні палячки борщу, як на кушах висять макарони, а випадковий песик жадібно ковтає котлету, що впала йому мало не з неба!

Пан Зеник, голодний і злий, замкнувся у ванній – зашуміла вода... Тьотя Зіна нервово стерла зі стола недоречні краплі, перемила ще раз усі чисті тарілки, переклала у шафах банячки і пішла обурюватися у велику кімнату.

Наступного дня тьотя Зіна жалілася на пана Зеника його дорослій доньці. Вона шукала співчуття і розуміння, а натомість дістала тільки добру порцію іронії:

– Знаєте що, тьотю Зіно, наступного разу, коли будете викидати баняки через вікно, скажіть студентам, нехай собі впіймають і поїдять... Вони ж завжди голодні...

Тьотя Зіна гордо змовчала, адже на що можна було сподіватися від рідної доньки «Зеніка»? Хіба що на те, що її порядків і дисципліни й так ніхто належно не оцінить... А дарма...

Тому, якщо колись вам доведеться бувати на Майорівці, і ви бачите над головою літаючі тарілки, то знайте, що то з ініціативи тьоті Зіни, і що «Зенік» нині знову десь затримався і не попередив її по телефону.

Як помиритися після сварки

● ШПАРГАЛКА ДЛЯ ДВОХ

Щоб стосунки між подружжям чи коханими людьми були довготривалими, вони потребують турботи та постійної праці над ними. Не буває стосунків без сварок і розбіжностей. Але часті й сильні сварки можуть призвести не лише до погіршення стосунків, а й навіть до розлучень

Ганна НОСОВА

Для тих, хто дорожить своїми стосунками, намагається їх зберегти, важливо знати, як помиритися з дружиною чи коханою після сильної сварки.

ПСИХОЛОГИ НА САЙТІ TSN.UA РАДЯТЬ ВДАТИСЯ ДО ТАКИХ 7 КРОКІВ:

1. Візьміть паузу

Після будь-якої сварки і вам, і дружині треба відійти від стресу, багато чого зрозуміти й подумати. Тільки коли

всі «охолонуть», можна почати миритися. Звісно, напружена ситуація нікому не до душі, але спроби з'ясувати взаємини одразу після сварки, найімовірніше, викличуть нові непорозуміння.

Візьміть паузу, але не затягуйте конфлікт. Якщо він затягнеться, образи та негативні емоції ростимуть. Тому щойно ви обоє охолонете, починайте перепрошувати.

2. Визнайте свою провину

Якщо сварка сталася з важливих причин, простого примирення буде недостатньо.

Потрібно відверто та спокійно поговорити одне з одним, розібрати ситуацію та, якщо необхідно, визнати свою провину. Ретельно продумайте, що ви будете казати своїй «другій половинці».

3. Виберіть правильний час і місце для вибачень

Добре подумайте, де ви проситимете вибачення – вдома, коли поряд немає дітей, чи в кафе, де можна зустрітися і поговорити. Уникайте відвертих розмов у невідповідному місці.

4. Забудьте про свою гордість та будьте чесними в розмові

Перш ніж почати миритися зі своєю дружиною, намагайтеся «вимкнути гордість» і визнати свої помилки, як би складно для вас це не було. Визнаючи свою провину і кажучи слова

вибачення, будьте чесними. Ваша половинка відчує, наскільки ви щирі.

5. Перепрошуючи, візьміть на себе відповідальність, розкажіть, як ви змінилися

У тому, що зробила чи не зробила людина, винна лише вона. А цінують ту, яка вміє визнавати свої помилки, брати на себе за це відповідальність. Під час примирення розкажіть, які висновки ви зробили, що ви змінили чи маєте наміри змінити у стосунках.

6. Вислухайте свою дружину

Уважно вислухайте все, що скаже вам під час примирення дружина, кохана. Можливо, вона розповідала про свої почуття, страхи й переживання. Намагайтеся зрозуміти, що вона відчуває, її страхи та хвилювання. Можете сказати їй, наприклад, такі слова: «Я розумію, любя, як тобі було

сумно, погано, боляче» тощо. Якщо дружина почне вас критикувати та звинувачувати, записіться терпінням і не применшуйте свою провину.

7. Не бійтеся повторювати: «Я тебе люблю»

Якщо дружина або кохана прийме ваші вибачення, найкращий варіант – вона забуде, що трапилося. Але такого практично ніколи не буває, коханій людині буде потрібен час, щоб пробачити. Тривалість примирливого періоду може бути різною – одним достатньо тижня, іншим потрібні місяці.

Не бійтеся повторювати: «Я тебе люблю», намагайтеся зробити для дружини щось приємне. Кажіть їй частіше про свої почуття, про те, що ви її кохаєте, обіймайте свою дружину, намагайтеся зробити для своєї половинки щось приємне, проявіть свою турботу.

«В любові завжди один цілує, а інший тільки підставляє щоку» (Джордж Бернард Шоу (1856 – 1950), ірландський драматург, критик, публіцист та політичний активіст)

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

Поповнення у ряду «підкаблучників»

ОСОБЛИВИЙ ВПАДОК

Я ніколи не думав, що одруження змінить моє життя так кардинально. Коли ми з Людою обмінялися обручками, це був найщасливіший момент у моєму житті

Григорій ПИРІГ, zytia.org

А ось із першою дружиною все було інакше. До весілля вона теж була милою і гарною, а потім різко змінилася. Весь час була чимось незадоволена, ми постійно сварилися. І як би я не намагався налагодити з нею стосунки, порадувати її – все було даремно.

А ось Люда змінила моє життя, наповнивши його світлом і радістю. Я був готовий носити свою другу дружину на руках. Щодня мені хотілося робити для неї щось особливе – готувати сніданки, дарувати квіти, розважати її. Я відчував, що це – правильно, і був щасливий бачити усмішку на її обличчі.

Тільки ось раптово моє щастя почав ставити під сумнів мій найкращий друг Антон. Ми з ним знайомі вже

– Я вчора приготував їй вечерю при свічках, – сказав я другу. – Дружина була в захваті!

багато років і завжди були хорошими товаришами. Він навіть допомагав мені пережити перше розлучення.

І ось, коли я зустрів Люду, почав до неї залицятися, а потім ми і одружилися, Антон раптом став дивно поводитися. Почав регулярно жартувати про те, що я – підкаблучник.

Одного разу, коли ми сиділи з друзями в кафе, я повідав другові якийсь момент із нашого подружнього життя з Людою.

– Я вчора приготував їй вечерю при свічках, – сказав я другу. – Дружина була в захваті!

– Що? – фиркнув Антон. – Вечеря при свічках? Як вона тебе це змусила зробити?

– А з чого вона має

це змушувати? – не зрозумів я. – Я сам захотів. – Ти що, «каблук»? – засміявся друг.

– А що поганого в тому, щоб зробити щось приємне для своєї дружини? – запитав я. – Я – щасливий, вона – щаслива. У нас усе добре.

Він лише засміявся і відповів:

– Щастя не завжди в побуті, друже. Часом достатньо просто залишатися чоловіком, а не готувати й прибирати за дружиною.

Це розлютило мене. Але я розумів, що переконувати Антона – марно. Він не розумів, що для мене становить щастя, бо в нього про це були інші уявлення. Я намагався не звертати на це уваги, просто

“ Був же нормальний мужик після першого розлучення. А тепер одружився вдруге – і перетворився на ганчірку.

приймав друга таким, яким він є.

А от Антон ніяк не міг заспокоїтися. І що більше я робив для своєї дружини, то сильніше друг мене підколював. Він усіляко знущався з моїх почуттів, показуючи мене перед друзями в найнекрасивішому світлі.

У черговий раз ми сиділи з друзями, розмовляли про своїх дружин. Я розповів про те, що нещодавно купив свій новий телефон. Антон знову щось пожартував, і тоді вирішив йому відповісти.

– Антоне, – почав я.

– Може, поясниш нам, чому ти так злишся на те, що я люблю свою дружину?

– Та тому, що мене бісить, на кого ти перетворився! – раптом закричав він. – Був же нормальний мужик після першого розлучення. А тепер одружився вдруге – і перетворився на ганчірку.

– Зачекай, – зупинив його я. – А що, по-твоему, означає бути чоловіком «не ганчіркою»? Це – бути таким, як ти?

Він зі здивуванням подивився на мене і відповів:

– Ну так.

Я кивнув і продовжив:

– Тобто, звалювати всі домашні обов'язки на дружину і дітей? А самому, максимум, раз на тиждень, виносити сміття? Бути не ганчіркою – це значить дарувати квіти раз на рік, на 8 Березня? І ще й хвалитися цим друзям. Ти про це говориш? Тоді я краще буду ганчіркою.

І несподівано для мене, цю тему підтримали інші наші приятелі.

– Так, Антоне, ти взагалі той ще мерзотник, – сказав Сашко. – Весь час накидаєшся на Гришку, хоча, по суті, він просто хороший чоловік. Мені дружина його весь час у приклад ставить. І я сам на Людку дивлюся і бачу, що вона світиться від щастя. А про твою дружину у такого сказати не можу.

– Чого?! – Антон підвищив голос. – І це друзі називаються!

Він тоді образився і пішов. А ми з приятелями знизали плечима і продовжили сидіти. Я тоді навіть подумав, що наша дружба з ним закінчилася.

Але через тиждень друг сам зателефонував мені.

– Слухай, вибач мені за те, що весь час підколював тебе, – сказав він. – Я якось навіть не замислювався про те, що сам поводжуся не дуже красиво. А тут ви з мужиками жорстко по мені пройшлися, і я задумався.

– І що вирішив? – поцікавився я.

– Поговорити з дружиною, – зізнався Антон. – І вона підтвердила все, що тоді Сашко сказав. І я вирішив, що постараюся більше так себе не поводити.

– Ого, – сказав я. – Чесно, не очікував від тебе такого.

Ну, що сказати. Із другом я помирився, а в ряду підкаблучників поповнення. Може, не так уже це й погано.

Здивуйте коханих піцою із... кабачків!

ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

За нашим рецептом вона виходить рум'яною та дуже апетитною

Євген КЛОПОТЕНКО, шеф-кухар, ресторатор, громадський активіст, блогер та телеведучий, автор популярного кулінарного сайту klopotenko.com

Для тіста знадобиться усього дві ложки борошна та взагалі не потрібні дріжджі, а отже така страва готується швидко та є кориснішою версією класич-

Перед подачею піцу прикрасьте листочками свіжого базиліку або іншої зелені, що вам до смаку.

ЯКІ ПРОДУКТИ ОБРАТИ?

Обирайте молоді кабачки, адже вони – смачніші, більше пружні та мають м'яку шкірку.

Ключ до успіху кабачкової піци – у ретельному видаленні рідини з кабачків, тоді основа вийде рум'яною та не потече. Відтиснути сік із

кабачкової маси можна просто руками, а можна допомогти собі марлевою тканиною або ситом.

Не зупиняйтеся лише на запропонованій в рецепті начинці, а експериментуйте з цікавими поєднаннями. Наприклад, саямі можна замінити шматочками запеченого або копченого курячого філе, шинкою чи ковбасками. Використовуйте печериці, в'ялені томати, оливки чи навіть грушу з сиром дорблю...

ІНГРЕДІЄНТИ (на 2 особи, час приготування – 35 хв):

- 3 ст. л. пшеничного борошна;
- 300 г кабачків;
- 2 яйця;
- ½ ч. л. розпушувача;
- 75 г саямі;
- 1 помідор;
- ½ ч. л. орегано;

• 80 – 100 г твердого сиру або моцарели.

ПОКРОКОВИЙ РЕЦЕПТ

Крок 1: Кабачки натріть на крупну тертку, посоліть та залиште постояти 5 хв. Потім ретельно відтисніть з них рідину.

Крок 2: До тертих кабачків додайте 2 яйця, 3 ст. л. борошна, ½ ч. л. розпушувача та перемішайте до однорідності.

Крок 3: Викладіть кабачкову масу на застелене пергаментом деко у формі круглої піци, акуратно розрівняйте «тісто» силіконовою лопаткою.

Крок 4: Зверху викладіть слайси саямі, 80 – 100 г тертого сиру, кружальця помідорів. Випікайте піцу у розігрітій до 200 градусів духовці 20 хв.

«Які у вас гарні повії!»

● ПРО ЦЕ (18+)

Так прокоментував незнайомець мою еротичну світлинку (на фото)

Єлизавета БЕЛЬСЬКА

— **Щ**о ви хочете цим сказати?
— Ну, що макіяж у вас гарний, повії чорні, пухнасті, і червона помада вам личить. (Тобто він мав на увазі вії, а не повії).

Здається, що ще не всі знають, як українською звучать різні частини тіла – в тому числі інтимні.

І саме тому люди соромляться говорити з коханими про секс і те, як хотіли б, щоб партнер їх пестив. Бо ті назви, які вони знають, або дитячі, або медичні – здаються вульгарними, сороміцькими, незручними.

СКЛАДЕМО СЛОВНИЧОК ЗВЕРХУ ДОНИЗУ?

Волосся ще можна назвати косами.

Лоб і чоло – це одне й те саме.

Фото: з архіву Єлизавети БЕЛЬСЬКОЇ.

«Ну, що макіяж у вас гарний, повії чорні, пухнасті, і червона помада вам личить...».

Скроні – те, де болить під час мігрені.

Повіки ми фарбуємо тінями, а **вії** – тушшю.

Губи також називаємо губами.

Під руками у нас **пахви** (не піхви).

Гладимо коханого чи кота

долонями.

Груди поетичніше – **перса**, а **соски** можна назвати **вишеньками**.

Жінка з оголеними персами – **топлес** або **голіциць**.

Якщо ми лежимо обличчям донизу – це **долілиць**,

обличчям догори – **горілиць**.

Коли присідаємо – це **навпочіпки**, а коли крадемося – **навшпиньки**.

Говоримо на вушко – **шепочемо**.

Живіт ще називають **лоном**, талію – **станом**.

А нижче у чоловіка – **калитка** (бо мошонка – це русизм), **пеніс**, він же літературно – **прутень** (це моє улюблене слово, саме його я

Малюнок – Тетяна Шевченко.

вживаю найчастіше).

Або: **стовбур**, **коник**, **товкачик**, **піструн**, **смолоскип**, **жезл світла** у східній культурі, **нефритовий стрижень**

– у давньокитайських трактатах.

Чи **фалос** – так його прийнято називати в мистецтві, коли йдеться саме про ерегований член, тобто стояк.

Яечка – звучить дуже ніжно, хоча й **горішки** непогано.

У жінок – **піхва**, вона ж **вагіна** чи **розкішниця**.

Вона є **парою до прутня**. В ліжку її ще називають: **дірочка**, **щілинка**, **нірка**, **ополонка**.

А **вульва** – це фасад, зовнішня частина.

Ніжно – **мушля**, **устричка** чи **фісташечка** (мені на це схоже).

Це там **статеві губи** (або ніжніше – **пелюстки**) і **клітор**.

Про нього я б сказала: **перлинка**, **горошинка**, **зернятко...**

А хтось каже **кнопочка**.

Ззаду у нас – **сідниці**, вони ж **задок** або **дупця**.

Між ними – **анальний отвір**, або, як я його називаю, – **друга дірочка**.

Нижче – **стегна**, **гомілки** (від коліна до щиколотки), **литка** – задня частина гомілки, і **стопи**, які так люблять масаж.

😊 УСМІХНІТЬСЯ! 😊

Чоловік узяв дружині й коханці квитки на один і той же курорт.

Першою з відпочинку приїхала дружина. Чоловік її запитує:

– Ну, як зїздила?

– Ой, море вражень, купа фотографій.

Покажує чоловікові:

– Це – Настя, ми з нею в одному номері жили, це – Катя, ми з нею за одним столом сиділи.

Чоловік бачить на фото коханку:

– А це хто?

– А це Людка – хвойда, яких мало. Жодної ночі в готелі не ночувала, і кожен день із новим коханцем.

Чоловік мовчки проковтнув. Через кілька днів зустрічається з коханкою. Та ж купа фотографій. Ті ж враження. Доходять до світлини дружини.

Чоловік:

– А це хто?

– Ой, це – Светка. Така жінка!!! Ми її і в ресторан, і у гори, і в парк, і на шашлики запрошували. Вона – ні в яку. Як приїхала з чоловіком, так все з чоловіком і з чоловіком. І від нього – ні на крок!!!

😊😊😊

– Михайле Степановичу, ви мене зовсім забули!

– Пані, щоб собі знали: ви у мене з голови навіть покурити не виходите!

😊😊😊

«Ззаду підійти до жінки, цьомнути у шию...»

● ГУМОРИНА

У сьогоднішньому номері «Так ніхто не кохав» – весела добірка від поета-гумориста із села Гредьки Ковельського району Волинської області Ігоря ВИЖОВЦЯ (на фото)

ФОТО: kovelbook.com.ua.

«Почекайте – прийде лікар. Я всього лиш... вчитель».

Ігор ВИЖОВЕЦЬ

СЛЮСАР

Кабінет гінеколога. Жінку оглядає Чоловік в білім халаті. Вже іти рушає.

«То скажіть: я не вагітна? Бо я так боюся». «Почекайте – прийде лікар. Я всього лиш... слюсар».

НЕХАЙ ПОЇЗД РУШИТЬ!

Із поїздки провідниця Пізно повернулася. З чоловіком лягла спати Та й швидко заснула.

Той так лагідно до неї,

ФОТО: humor.org.

«Любов приходить – й далі йде, А день не поісиш – і стане зле...»

Ніжно обнімає. А взаємністю дружина Не відповідає.

Уві сні лиш промовляє: – Що тебе так мучить? Почекай іще хоч трохи: Нехай поїзд рушить!

ПОРАДА

Якось-то в пивній «аптеці» два колеги стрілись. По сто грам взяли, ще й пива – і розговорились.

«Я так думаю, – Гнат каже, – в нас мала зарплата, інколи й на пиво мало», – мовить до Кіндрата.

А Кіндрат: «З тобою згідний повністю, мій друже.

Та на пиво заробити можна легко дуже:

Ззаду підійти до жінки, цьомнути у шию. І якусь там сотню-другу Та й вона «відшие».

Гнат послушав. Став дружину в шию цілувати. А вона: «Закінчилися Гроші знов, Кіндрате?».

БЕРИ МОЮ!

Опанас втомився жити вдвох у хаті: він й фейсбук. Треба десь шукати жінку, бо без неї – як без рук.

Не ходив у клуб на танці, бо не той у нього вік. Не читав газет ніяких

Цей «фейсбучний чоловік».

Шити, прати, готувати Утомився холостяк... Й написав до Інтернету: Що й до чого, де і як.

Пропозицій – і не думав – Більше, ніж квіток в гаю. Вимикай хоч телефона, А то всі: «Бери мою!»

НЕ ВИСПАЛАСЬ

Якось подруги говорять Про життя-буття своє. Одна каже: «А у мене Знову новий «пацик» є». Інша мовить: «Мені «предки» Башлянули вісім штук. Та не знаю, що купити: Чи для вух, а чи для рук?».

Третя сумно позіхнула: «В мене мало теж «бабла». Щось не виспалась, «дівахи», Бо аж біля двох лягла».

Клава прокоментувала: «Добре знаю я сама: Виспатися неможливо, Якщо ляжеш із двома».

ВИНЕН ПІВЕНЬ

«Буде у четвер річниця нашого весілля, – Каже жінка, – давай, може, Зарубаєш півня». Чоловік їй промовляє: «Півня зарубати? Щось «не в'їду»! А у чому Він тут винуватий?».

«Хлопчик витрачає свій час на пошуки дівчини, щоб з нею переспати. Справжній чоловік витрачає свій час на пошуки єдиної, заради якої буде прокидатися» (Джон КЕННEDІ (1917 – 1963), 35-й президент Сполучених Штатів Америки від Демократичної партії).

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

Три тижні запізненого щастя

● ЖИТТЄВІ ДРАМИ

Мар'яна притулила до серця аркуш із кількома віршованими рядками.

– Усе важче із нині до завтра іти, – мовила сама до себе, вдивляючись у далечинь, де море зливається з обрієм, перетворюючись на голубе плесо небес...

Ольга ЧОРНА

... Лікар розвів руками: – У вашої матері – онкологія.

– Що я можу зробити для неї? – запитав Анатолій. – Розумію, потрібні кошти на лікування. Але я – не про це...

– Виконайте найзаповітніше мамине бажання.

Анатолій замислився.

– Мама роками збиралася до моря. То грошей не було, то – часу.

– Подаруйте їй мрію, молодий чоловіче.

– Море? А це не зашкодить?

– Покваптеся...

Фотото: shutterstock.com.

«Мама роками збиралася до моря. То грошей не було, то – часу...»

– Мамо, ми їдемо до моря! – вигукнув із порога Анатолій. – Ти і я! На три тижні! Через два дні. Маєш час, аби зібрати валізи.

Мар'яна підійшла до сина. Усміхнулася.

– У тебе – батькові очі. Я завжди вміла їх читати.

– Мамо...

– Звісно, я погоджуюся поїхати до моря. Ти трохи відпочинеш. Віта – не проти?

– Ти знаєш, що маєш найкращу в світі невістку. А доньці пообіцяв привезти велику морську мушлю.

Мар'яна знала про свій діагноз. І розуміла, чому син вирішив їхати з нею до моря. Востаннє вона відпо-

чивала на півдні більше двох десятків років тому з чоловіком. Невдовзі Віктора не стало. Залишилася удвох із малим Анатолієм. Важко доводилося. Пізніше чоловіків рідний брат відкрив фірму з виготовлення меблів. Запросив Мар'яну на посаду дизайнера. У неї – хист до цієї справи. І – до спілкування з клієнтами. Сама не мала часу на відпочинок. Працювала, облаштовувала побут, ставила на ноги сина. Благо, справи на фірмі йшли добре. Тепер і Анатолій працює у дядьковому бізнесі.

“ У тебе – батькові очі. Я завжди вміла їх читати.

– Ти про особисте подумала б, – не раз казав швагрю. – Віктора не повернеш, а життя – мінає.

Мар'яна ні психологічно, ні фізично не могла покохати іншого чоловіка. Таких називають однолюбамі. А ще переконала себе: Віктора їй ніхто не замінить, бо схожих на нього просто немає...

Продовження історії – на с. 5

На сороковини по чоловіку з'явилася незнайомка і заявила: «Квартира, і все-все тут – моє...»

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

У Тані не стало Олексія. Були сороковини. Людей прийшло багато. Були й зовсім незнайомі. Після поминок усі розійшлися, а Таня взялася за прибирання. Сусідка, яка допомагала готувати, теж пішла. Їй треба було забирати дітей з дитячого садка. Зненацька Таня побачила якусь жінку

Любов ПЛІТКАРКА, plitkarka.com.ua

Вона виходила з кімнати, яка колись належала їхній дочці, а тепер там був робочий кабінет Тані. Вона займалася шиттям ляльок та м'яких іграшок, а потім продавала їх через інтернет. Хобі

приносило непогані гроші, замовлення надходили регулярно.

– У вас – чудова квартира.

– Ви – хто, і чому все ще тут? Гості вже всі розійшлися.

– Я – Лариса, і я спеціально лишилася. Ви маєте дещо знати. Скоро все ваше майно дістанеться мені!

Таня застигла від несподіванки.

– Я все запам'ятала тут. Щойно Олексій дізнався, що слабкий, то одразу написав заповіт на мене. На жаль, я його не захопила сьогодні. Квартира, дача, гроші... Не здумай витратити його заощадження. Бо ж я можу і в суд подати.

– А хто, ви, така, щоб він залишив вам усе? Коханка?

– Я – його кохана жінка протягом усього вашого спільного життя. Майже всього.

– А що ж ви до нього в лікарню не

– Я – його кохана жінка протягом усього вашого спільного життя.

приходили, не доглядали?

– Там ви були, а він – заборонив. Та й ви від нього не відходили. Зі мною йому було добре, він відпочивав, а з вами – просто зручно. Ви ж

– прекрасна господиня, до того ж у вас була дочка.

Закінчення історії – на с. 10

ГАЗЕТА З ВІРУСОМ ЛЮБОВІ — ПРОЧИТАЄШ І ЗАКОХАЄШСЯ!!!

VOLYN.COM.UA

Передплатний індекс місячника

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»: 60779

Тираж номера: 4900. Загальний місячний тираж: 5450.

Засновник: ТзОВ «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск
ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович

Зареєстрована 18 січня 2024 року
Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі ТзОВ «Газета «Волинь»
Юридична адреса видавця: 43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13
E-mail: takvolyn@gmail.com, reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: 066 82 47 160, 096 77 31 037.

ТЗОВ «Газета «Волинь»
п/р UA8330529900002600700803281
АТ КБ Приватбанк, МФО 305299, ЄДРПОУ 02471695

Друк офсетний.
Обсяг – 16 сторінок формату В-4

Регістраційний номер Р30-02487 № 142
Віддруковано: Поліграфічне видавництво «А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль. Тел.: (0352)52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua.
Замовлення №1451.